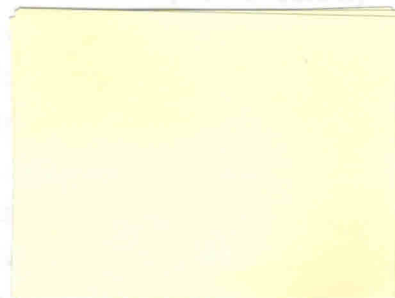

K-PT.5130.1.2017

Katowice, 24-06-2017

ZPO

Dotyczy: budynku magazynu głównego oraz budynku nadszybia szybu „Chrobry I”, wchodzących w skład zespołu KWK „Anna” w Pszowie.

W odpowiedzi na pismo przesłane do tut. urzędu przez Panią Ewę Bortkiewicz, Dyrektor Departamentu Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w sprawie postulatu objęcia ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków budynku nadszybia „Rudolf” („Chrobry I”) oraz budynku magazynu głównego, wchodzących w skład zespołu KWK „Anna” w Pszowie, Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Katowicach informuje i wyjaśnia, że:

- W marcu 1998 roku, na zlecenie ówczesnego wojewody katowickiego, Pracownia Konserwatorska „Industria” wykonała dla terenu KWK „Anna” *„Opracowanie ewidencyjne zabytkowych zespołów przemysłowych przeznaczonych do likwidacji”*. Opracowanie to było częścią działań podjętych w stosunku do zakładów przemysłowych, znajdujących się na terenie ówczesnego województwa katowickiego, mających na celu m. in. ewidencję i waloryzację obiektów o wartościach zabytkowych – ruchomych i nieruchomych, przygotowanie wieloletniego programu ochrony i funkcjonowania najcenniejszych obiektów i zakładów przemysłowych oraz określenie wniosków i wytycznych dla bieżącego funkcjonowania poszczególnych zespołów przemysłowych lub ich fragmentów. Do obiektów posiadających wysoką wartość dla historii kultury materialnej z terenu KWK „Anna” autorzy opracowania wskazali zespół elektrowni (rozdzielnia, maszynownia, kotłownia, administracja), budynek administracyjny kopalni (dawny NOT) oraz maszynownię szybu „Chrobry I”. Budynek magazynu głównego został zaliczony do obiektów o średniej wartości, natomiast budynek nadszybia „Rudolf” („Chrobry I”) został określony jako obiekt o niewielkich wartościach z informacją, że został on *„poważnie przekształcony w 1985 roku”*. Wnioski zawarte w opracowaniu stały się podstawą dla wojewódzkiego konserwatora zabytków do określenia polityki konserwatorskiej w stosunku do zabudowy znajdującej się na terenie KWK „Anna” prowadzonej na przestrzeni lat,
- W 2006 roku Kompania Węglowa S.A. Oddział KWK „Rydułtowy – Anna” zwróciła się do tut. urzędu z prośbą o zaopiniowanie zamiaru rozbiórki obiektów budowlanych z terenu

KWK „Anna” w Pszowie, w związku z planowaną likwidacją zakładu. Wśród obiektów przeznaczonych do rozbiórki był m. in. budynek nadszybia „Rudolf” („Chrobry I”). W odpowiedzi Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków stwierdził, że: *„Cały zespół zabudowy d. kop. Anna w Pszowie stanowi wartościowy kompleks architektoniczno-urbanistyczny (m. in. realizacje H. Poelziga) jak i pozostałości wyposażenia.”*, *„Zaproponowane rozwiązania w ww. piśmie zasadniczo nie kolidują z programem ochrony tego zespołu. Jednakże do likwidacji przeznaczone zostały dwa obiekty o pewnych wartościach historycznych, a mianowicie nadszybie szybu Chrobry I z wieżą wyciągową oraz stara sortownia, stanowiąca fragment zakładu przerobczego. Te obiekty ze względu na trudną adaptowalność do nowych funkcji mogą ulec likwidacji, jednakże zaleca się wyprzedzająco solidne ich udokumentowanie”*,

- W 2007 roku w związku z planowaną likwidacją zakładu, Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków wskazał ówczesnemu właścicielowi KWK „Anna” t.j. Kompanii Węglowej S.A. grupę cennych obiektów zabytkowych z terenu kopalni. Do grupy tej zostały zaliczone następujące obiekty: *„zespół dawnej elektrowni (rozdzielnia, kotłownia, siłownia), maszynownia szybu „Chrobry I”, kompleks zabudowy szybu „Jan”, kuźnia, warsztat, magazyn, dyrekcja, łaźnia, cechownia, obiekty administracyjne, lokomotywownia, remiza, portiernia i markownia”*. Ponadto wskazał, które z tych obiektów w ocenie konserwatorskiej kwalifikowały się do wpisania do rejestru zabytków. Do tej grupy został zaliczony tylko *„zespół dawnej elektrowni z maszynownią”*. Dodatkowo wojewódzki konserwator zabytków odniósł się do kwestii wartości zabytkowych budynku nadszybia „Rudolf” („Chrobry I”), poprzez stwierdzenie, że *„nadszybie „Chrobry I” w ocenie konserwatorskiej posiada niewielką wartość”*,
- W 2011 roku Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków uzgodnił zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Pszów – centrum”, w którym to ochroną objęte zostały tylko obiekty zespołu elektrowni (rozdzielnia, maszynownia, kotłownia), maszynownia szybu „Chrobry I” oraz wieża wyciągowa szybu „Jan”,
- W 2013 roku Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków, bazując na wcześniejszym stanowisku i dotychczas prowadzonej polityce konserwatorskiej, wszczął postępowanie administracyjne w sprawie wpisania do rejestru zabytków budynków KWK „Anna” w Pszowie t.j. zespołu elektrowni (rozdzielni, maszynowni, kotłowni, administracji), maszynowni szybu „Chrobry I” oraz dawnego kasyna i domu towarowego (następnie budynku administracyjnego). Postępowanie to zostało zakończone decyzją numer A/424/15 z dnia 19.11.2015 r. wpisującą ww. obiekty do rejestru zabytków,
- Analizując kwestię wpisu do rejestru zabytków budynku magazynu głównego, należy stwierdzić, że budynek ten nigdy nie był proponowany do wpisu do rejestru zabytków przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Zgodnie z przyjętą polityką konserwatorską, budynek ten, pochodzący z 1916 roku, pomimo nawiązania zarówno architektonicznego, jak i stylistycznego do zabudowy elektrowni czy też maszynowni szybu „Chrobry I”, został oceniony jako obiekt o średnich wartościach dla historii kultury materialnej i wskazywany był do pośredniej ochrony konserwatorskiej w formie ujęcia w gminnej ewidencji zabytków. Wojewódzki konserwator zabytków nie zgadza się ze stwierdzeniem zawartym w Państwa wystąpieniu, że gminna ewidencja zabytków jest *„prawem fikcyjnym”*. W dniu 10.05.2017 r. zostało wydane postanowienie ŚWKZ

